

Plymouth, Pa., 27 Liepos.

Nors šiandien emigracija lietuvių į Suvienytas Valstijas Amerikos daugel sumažėjo, palyginant su metais iki atgal, vienok visai visgi da neapsistojo, ir vienas ar kitas ir šiandien da atkeliauja. Nekurie iš šių gal ir žino koks šiandien šiczon gyvenimas ir jei važiuje tai tikt. iš prievartos turėdami apieisti savo tėvynę, — dėl ko paiešasčių yvairių yra gana daug. Bet, reike mislyt, kad daugumas visgi da laiko Ameriką už kokią tai laimingiausią dėl gyvenimo šalį, ir nors gyvendamas Lietuvoje neblogiause turėjo, apleidže tą ir šiczon keliauja. Toks perstatymas szios szalies jų mislije yra užsilikęs da nū senesnių metų praneszimo apie gerovę szioje szalyje, kada ir iszties gyvenimas darbinikszkos lūmos buvo neperblogiausias, esant kiek pelningesnių uzdarbių ir reikalavimo didesnio skaitliaus darbinikszkų rankų; bet iš dalies leidžesi szie kelionėn į Ameriką ir dėl to, kad jų gentis ar pažystamas, ar draugas atraszo laiszką iš Amerikos, ir iš visų pusų iszgire gyvenimą šiczon. Kartais gal ir isztikro toks raszėjas tur neblogiausią gyvenimą ir, nepažindamas nei kiek abelno szios szalies darbinikszkos lūmos padėjimo, mislije, kad ir visiems gerai. Bet vėl labai tankei atsitinka, — ką sykais galima ir iszgirsti iš lupų nekurių sziczon atkeliavusių, — kad tycza kaip kuris gire czionyksztį gyvenimą, ir nors sulauke tokių dienų; kad nei į burną netur ką įdėt, raszo savo namiszkiams ar draugam, kad jisai tur neiszpašakytai puikų gyvenimą. Toks teisina savo tą neteisų darbą, sakydamas: „ugi jei asz apsigavau, tai dėl ko kitas tur but geresnis, tegal ir jis paragauje szitokio gyvenimo, tada pamatys; juk ir mą taip pat

buvo primelūta!“ Ar gerai toks daro? Žinoma, kad ne. Juk jeigu atkeliavęs pasimatė, kad skaudžei apgavo jį netikroji viltis, tai juk nei kiek ne gal but lengviau, jei melūje ir jei iš priezasties tokio melo pamatytu, ar ir pamato szale savę tokį pat vargą vargstant jo draugą, pažystamą ar ir brolių. Kožno iš mus yra priivalumu persergėti mūsų tėvynainius apie sunkųjį szios die nos sziczon gyvenimą darbiniko, bet ne traukti jį į tokį pat vargą. Lietuvoje kaip yr taip, bet nors badą nereike kęst, o sziczon labai tankei tulam reike susipažīt su tūm. Pirmiausia patys rupinkimės, kad kaip nors pagerinti tokį nelemtą sziczon gyvenimą, o tikt paskui kitiems savo tėvynainiams siulykim.

— Su šiūm num. pradėdam talpinti apysaką „Išz praicitės“. Yra tai labai pamokinanti ir užimanti apysaka.

Išz Lietuvos.

— *Ryga.* Laike suraszo vieszpatystės gyventojų kokis tai Vuszka, senukas, atmenantis gerai maisztą 1863 m., kada lenkiszki maiszto agitatoriai vaikszeziojo po kaimus ir raszė tinkanczius į kareivius vyrus, kurius paskui pritraukė prisidėti į maisztinų eiles, pamislijo, kad ir dabar kokis maisztas rengemas, jeigu suraszinėja gyventojus. Tai gi prikaltino szeimynikus ir sumuszė suraszytoją. Už tai visa szeimyna Vuszki liko padūta po sudu. Nepersenei m. Grzyvo, Kurszeje, buvo sudas ir apsudijo vyrus tos szeimynos ant 4 mėnesių į kalėjimą, o patį senuką Vuzką ir moteriszkes, kurios taip pat emė dalyvumą muszime, — paliū savo.

Maskolijoje mat, nesirupina atrasti tikrūsius kaltinikus, bet baudže tūs, kurie suvis yra

nekalti. Ir bausmę apturi tik vien dėl to, kad padūtiejie po sudu sudziom nepatinka. Juk ir szeme reikale reikėjo pakaltit paczią valdžę Maskolijos, ar vietinius urėdinikus, kad nedūda progos dasizinti žmonem apie kokius svarbiausius dėl jų reikalus ir neiszaiszkina gerai, ką valdže mislija padaryt. Bet daro taip, kaip vilkas, užklupęs avinėlį, kuris nusikalto priesz vilką tūm, kad vilkas esti norėjo.

— *Vilnius.* Ministrai apszvietos ir yzdo, priesz pusmetį, buvo praneszė, kad sutinką ant uzdėjimo Vilniuje mokslainės techniko — chemiszkos isz abelnų miesto kasztų ir yzdo. Tai gi miesto roda ant pirmutinio savo susirinkimo nutarė iszsiusti abiem ministram padėkavonę už tai.

Vienok už trumpo laiko pasirodė, kad augszcziausia instancija administratizska dėl miesto reikalų atranda periszkadą uzdėjimui tokios mokslainės. Ir tokiu budu visa viltis vilniezių nuėjo sykiu su vėju. Dabar išz naujo pradėta rupintis apie gavimą pavelijimo dėl to.

— Nutarus įvesti monopolį degtinės, tapė pakeltas klausimas, į kokią kategoriją pramonės reikia priskirti viriną midaus, ir kokiam padėjime palikti pardavinyczius užlankanczius tokį. Iki sziol, midų pardavinėta iszėmus patentą ant alaus; dabar gi mislijama tą priskirti suvis prie kito skyriaus ir pakol apie tai bus nutarta, nū 1 d. liepos pardavinyczios midaus lieka uzdarytos. Uzdarymas tokių labai skaudžei atsimusza ant virinyczių midaus, kurios paskutiniam laike pradėjo smagei platintis.

Išz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

Korespondentas „Heraldo,,

raszo išz Rio Janeiro, miesto Brazilijoje, kad Suv. Valst. kalbina Braziliją pardūti laivus, kuriūs randas Brazilijos buvo užsteliavęs dėl savę Anglijai ir Vokietijoje pabudavoti. Randas Brazilijos reikalauje dabar pinigų dėl vedimo karės su pasikėlėliais ir norėjo pasiskolint, tai gi dabar užsiminus Suv. Valst. apie pirkimą laivų nū jos, nutarė pardūti tokius, kad įgauti taip reikalingus jai pinigus. Suv. Valst., nori padidinti savo laivinę, reikalingą šiandien dėl atsispyrimo nū užrubezinių gąsdintojų, o laivinė Suv. Valst. yra labai silpna, palyginant su toke vieszpatyste, o czion paskutinam laike, apart nesutikimo su Ispanija ir Japonija, atsirado nesutikimai ir su Anglija, už gaudimą žuvių ant Beringo marės. Mat sekretorius Suv. Valst., p. Shermann, persiuntė Anglijai gana skaudų atsakymą reikale mažo nesutikimo, gimusio už gaudimą žuvių vandenise augszcziau pamintotos marės, ir už tokį atsakymą Anglija baisiai užpyko.

— 24 d. szio mėnesio prezidentas McKinley savo pasiraszymu patvirtino tarifo bilijų, kuris tokiu budu įėjo į tiesą. Ar nū szio naujo biliaus prigulės pasigerinimas buvio szios szalies ukėsų, pamatysime.

— *Brazilija.* Revoliucionistai sumuszė randavą kariumenę ties Canudos. Randas, bijodamas, kad revoliucionistai nesusimislitų ir suvis panaikyti randavą kariumenę iszsiuntė czion pagelbą.

— *Urugvaj.* Išz Buenos Ayres pranesza, kad revoliucionistai sumuszė randavas pajegas ir privertė dabartinį randą pasiraszyti, kad sutinka ant norų revoliucionistų. Ar valdže suvis pateks į revoliucionistų rankas, da tikrai nežinoma, nes pakol eina da ta-

rybos tarp abiejų pusių.

— *Ispanija.* Ant bankieto, laikyto ant garbės Moreto ir Prendergasto, liberalizko vado, 20 d. szio mėn. mieste Madrite tulas grovas Romanones laikė kalbą, kurioje smarkei peikė ispanizkus ministrus ir pasiuntinius, o ypač tingai Senorą Dupuy de Lome, ispanizką pasiuntinį Washington.

Perstatytojas ispanizko rando, kuris taip pat buvo ant to bankieto norėjo sulaikyt jam kalbą, bet kalbėtojas ant to nepaisė. Tada reprezentantas rando pakilo nū savo vietos ir nustumė kalbetoją nū estrados. Isz szito pakilo musztynė. Pribuvus policija isz vaikė visus. Szalinį kalbėtojo eidami po tam ulyczio mis szaukė: „Lai gyvūje valnybė!“

Ant rytojaus atsitiko sumisimas m. Barcelonoje. Randas priverstas buvo iszsiūsti tenai kereivius, kad suvaldyti prieszinikus.

Į Londoną tūm paciu laiku buvo pranesta, kad karlistai ant rubežiaus Prancuzijos trauke daugybę maisto ir amunicijos, o Vokietijoj' ir Belgijoj' užpirko daugybę ginklų. Jie lauke tikt geros progos, kad pakelti pasiprieszinimą randui ir pastumti dabartinę karalienę regentką nū valdymo.

— *Vokietija.* Policija Vokietijos suaresztavojo tulą skaitlių lenkiszka — maskolizkų studentų, kurie lankė augsztesnę technizką mokslainę Vokietijoj'. Rosija buvo, mat, praneszus, kad tai esą nigilistai, ir Vokietijos randas, patikejęs, suėmė ir, ant praszyro Rosijos valdzios, iszdavė jūs Rosijai.

— *Rosija.* Caras Mikaljus II iszsiuntė telegramą sultonui Turkijos, kad kaip bematai atszauktu savo kariu-

menę isz Tessalijos, nes jei to neklausys, palieps savo kariuonai pereiti rubežių Turkijos. Sako, kad visos vieszpatystės, apart vienos Anglijos, sutinka su tokiu caru užsiminimu.

„Novoje Vremia“, maskolizskas dienrasztis szauke, kad europizskos vieszpatystės užmokėtų karės kasztus Turkijai, ką tur mokėt Graikija, nes kitaip Turkija jų rodos ir gasdinimų neklausys.

Isz Petrapilės ateina žine, kad gr. Nelidovas, maskolizskas ambasadorius Konstantinopolije likosi pasiūstas ambasadorium į Rymą, o jo vietą užimą Zinoviev'as, ambasadorius isz Stokholmo.

— *Serbija.* Ministras užrubežinių reikalų praneszė Turkijai, kad jei da sykį albaniečiai įpuls į Serbiją, kariumenė Serbijos, esanti parengta į karę, gaus paliepimą perzengti Turkijos rubežių. Kaip girdėt, tai Serbiją taip drąsiai atsiliepė dėlto, kad caras Maskolijos kalbina prie to ir užtarti už Serbiją ketina. Isz Vienos atlaikyta žines, kad caras Maskolijos padovanojęs karaliui Serbijos 40.000 karabinų ir 25 milijonus szuvių, ant reikalo karės su Turkija.

— *Turkija.* Sultonas apgarsino 21 d. szio mėnesio ir a d e, kureme sako, kad sutinka ant iszlygų pakajaus, perstatytų per užrubežines vieszpatystes, ir už strategizką graikizskai — turkizską liniją rubežiaus priėmė tą, kokią perstatė kariszka komisija, pasiūsta per užrubežines vieszpatystes. Kariumenę isz Tessalijos pradeda traukt atgal į Turkiją. Asztūni pulkai turkizskos kariumenės 22 d. szio mėnesio iszėjo isz Domokos ir eina į Elasoną. Daugelis apicierų taip gi iszvažavo į Saloniką. Edhemas Pasza, vadas turkizskos kariunos Tessalijoj' už trumpo laiko apleis-

Tessaliją ir važiūs į Volo.

— *Japonija.* Gabinetas japonizskas sutinka atidūti reikalą nesutikimo kilusio tarp Japonijos ir salų Hawaii; dėl nusprendimo tarptautizskam sudui. Apie karę su Suv. Valst. jau nei neszneka.

— *Kinija.* Kiniečiai nori suorganizūt savo kariumenę ant paveikslo kariumenės Vokietijos, ir kaip girdėt užsteliavo Vokietijoj' naujus karabinus. Taip gi ir laivinę nor perdirbt ir padidint.

Dalis darbu.

— *New Haven, Conn.* Dirbtuvėje firmos „Winchester Repeating Arms“ 21 d. szio mėnesio atsitiko eksplozija parako, ir 6 darbinikus ant vietos užmuszė. Dirbo czion isz viso 1200 darbinikų ir kaip galint skubinosi, kad padaryti ant pažadėtos dienos daugybę patronų, užsteliūtų per maskolizską, kinizską, kubanizską ir Suv. Valst. randą. Sako, kad vienas isz darbinikų padėjęs paraką ant žemės ir kuris ten isz jų isznetycių uždegė.

— *Fairmont, W. Va.* Straikas paskutinėm dienom sustiprėjo. Kompanija gelkelio Baltimore & Ohio, bijodamasi, kad visose kasyklose minksztujų anglių nepakiltų straikas, konfiskavoja visą anglių, kokis buvo pridūtas jai dėl pervezimo. Kompanija žada taip padaryti su kožnu svaru anglių kas pateks į jos rankas. Mat, bijosi, kad paskui dėl trukių varimo ne bus galima gaut kuro.

Yra tai baisus smugis dėl prekėjų, kurie rupinosi kodaugiau prisipirkt anglių ir paskui daug pelnyt.

Daugiau geležinkelių czion nėra, tai gi sziką nor tą daro.

— *Pittsburgh, Pa.* Straikūjanti anglekasiai nori pri-

traukti prie straiko ir drbinikus kastynių Allison, Boone ir Enteprise, kur da straiko nėra. Sayinįkai szių kasyklų buvo uždare tas kasyklas, bijodamiesi, kad straikieriai nesusimusztu su nestraikūjančiais, bet už dienos ir vel atidarė.

Sraiko vadai tikisi kad pasiseks ir tų kasyklų darbinikus prikaltų prie straiko.

Szerifas apstatė apie szias kasyklas ginklūtus žmones, kad nedaleisti straikierių. Tokiu budu gal atsitikti musztynė.

Isz Amerikos.

Gal pakilt smarki musztynė tarp baltųjų ir murinų.

Į Birmingham, Ala, daėjo žinia isz miestelio Riverton, skaitanczio 900 gyventojų, kad kaip baltieji taip ir murinai stovi ant kariszko žingenio. Priešaszia to buvo užpūlimas tulo murino ant baltos moteriszkes S. Vaughn. Murinas buvo pabėgęs, bet keletas apsiginklinusių baltųjų pagavo jį ir pakorė. Szis atsitikimas smarkei įpykino kitus murinus, apsigyvenusius m. Riverton, tad ir jį apsiginklino ir užpūlė vieną baltąjį, smarkei pažeidė.

Paskutinis užpūlimas murinų ant baltojo taip įpykino baltūsius, kad apreiszkė visiem tame miestelyje apsigyvenusiem nigeriam, kogreicziau iszsineszti isz miesto, nes jei iki paskirto laiko neiszsineszjis visus iszszaudys. Nusigando nigeriai ir skubinasi pasprukti isz miesto. Kada ant rytojaus rytmetinis trukis važiavo isz czion, iszvežė suvirsz 100 baisei persigandusių nigerių. Nekurie isz tų neturėjo nei pinigų ant kelio, bet jūs už dyką vežė prie arcziausios stotės, kur pasislepė girioje.

Ar bus pabaiga ant to da nežine.

Iszradimas Kazio Zeglensio.

Sziomis dienomis, kaip pranesa isz Chicago, Ill., bus bandymai, ant randavos stacijos kariumenes Fort Sheridan'e, su audimu neperleidzenziu kulku, ka yra iszrades Kazys Zeglenas. Kiek seniau patsai K. Zeglenas apsisuko į jo iszmislo audima ir liepė szauti į jį isz revolverių nū 10 žingsnių tolio. Revolverio kulka, didesnio kalibro, buvo jausta kaip įdurimas lazda, o mažesnio kalibro suvis silpnai buvo atjausta.

Auksas Alaskoje.

Apskirtyje Klondyke atrado nepersenei daugybę aukso. Auksas randamas czion auksinūse žvyrūse ir atskiriom gyslom po žeme. Daugelis žmonių o labiaus isz artymesnių Valstijų vaziūje jieszkoti tenai aukso. Pribuvus nekuriam atgal, iszrodė nepanėszus nēt ant žmonių; aukso teisybė turėjo kaip kuris ant keletos ir keliolikos tukstanczių vertės. Keles į tas aukso vietas gana daug kasztūje, nes isz San Francisco per vieną vandenį reike užmokēt \$150, o pakol dasieke iki paczios aukso vietos — kasztūje da \$600. Uždarbis diktas, nes mainieriam moka ant dienos po \$15, o prastiem dardinjam po \$10. Bet dėlto pragyvenimas baisiai brangus ir nū to uždarbio ne labai daug kas atlieka. Darbas sunkus ir nepratusiem prie tenaitinio klimato sunkūs gyvenimas. Vienok nežiurint ant to viso atsiranda szimtai drąsių žmonių, kurie vaziūje tenai jieszkoti „auksinēs“ laimės.

Isz Lietuvosku dirvu Amerikoje

— *Traverse City, Mich.*

Nežinau kaip sekas kitom kūpom, prigulincziom prie „Susiv. L. A.“, bet mum nelabai! Todėl gi maloni „Vienybės“ Redakcija meldziū patalpyti į

jusų pagūdota laikrasztį apie musų nesisekimą.

Pereitūs, 1896 metūs, 6 d. Spalio mėnesio tapė uždeta musų miestelyj „Susiv.“ kūpa, į kurią isz syk prisiraszė 13 sąnarių kurie dar iki sziol laikos. Vienok nekurie isz sąnarių nori atsimesti jau, sakydami, kad „Susiv.“ virszinjkai nenori, kad Traverse City „Susiv.“ kūpa būtų, arba kad ir nori, tai jie taip daro, kad negautum posmertinės; nes jei gu jie nenorētu to blogo dėl musų kūpos, tai ir musų miesto kūpos adresą teisingai padētų „Susiv.“ organe. (Tą gal ir kožnas supranta, jog teisus yra geriau ne kaip neteisus.) Tai gi ir musų kūpa tū po užsidėjimo pamaczius, jog „Susiv.“ organe neteisingai padėtas adresas pradėjo pykt ant manęs buk tai asz tą padaręs, neteisei paraszydams. Tai gi asz, pridūdams persikelenczių vardus, turėjau paaiszkjt „Susiv.“ sekretoriui, jog kūpa „Susiv.“ užsidėjo ne Traver City, Mich., ale Traverse City, Mich., ir persikelenczių vardus parasziau aiszkei, jog persikelle isz kūpos Cleveland, Ohio, į kūp. Traverse City Mich., bet ir vėl paregėjom paraszyta „Traver City, Mich.“. Tai gi visai ne į tą vietą, į kurią rasziau. Kodėl taip buvo daryta ir asz nežinau; tik tiek pamislįjau kad jūkus daro isz mus nemokytų. Tokiu budu ir „Tėvynēs“ per du mėnesiu nesulaukēm. O kada už dviejų mėnesių sulaukēm, tai buvo uždėtas antraszas ne ant Traverse City Mich., ale ant Traver City, Pa. Dabar mum kitaip neiszpūlė daryt kaip tik nusiųst ir vėl tikrą antraszą. Taip ir padarēm. Ir nusiųsdami laiszka, su praszymu pas „Susiv.“ prezidentą kad prisiųstų užsilikusius NN. „Tėvynēs“, nusiuntēm drauge ir tą antraszą kuris buvo uždėtas ant laik. „Tėvynēs“ prisiuncziant mums. Vienok, ar jis

bus kam daneszęs apie tai, to tikrai negalima zinot. Man rodos, kad jis bus apie tai raszęs į spaustuvę, kurioj „Tėvynēs“ spausdinas, nes mes 6-to num. „Tėvynēs“ sulaukēm vargei keturis egzempliorius ir da tarp skaitliaus sąnarių padaryta klaida, t. y. nū musų kūpos nuvogta 10 sąnarių. Kaip asz jau cziau, tai ta klaida padaryta ne sekretoriaus ale spaustuvės kur „Tėvynēs“ spaudzema. Tai gi turbut kaip tie garsus taisytojai gavo žinę nū prezidento, kad mes siuntėme pas jį jujų negerai užraszomą antraszą, tada ir užpyko ant mus, na ir negalėdami kitaip atkerszyt, sumislįjo nuvogti nū mus kūpos 10 sąnarių. Nuvoagus sąnarius taip gi neužmirszo ir laik. „Tėvynēs“, ir prisiuntė mums tik tiek egzem., kiek pagal jų rokundos buvo likę sąnarių. Tai gi dabar jau jų ir atliktas darbas — jie sav jūkes, mislydami, kad gi jus akvatnūs raszinēt dabar gi vėl raszykit, — raszykit pas prezidentą, kad prisiųstų jum negautų NN. „Tėv.“, o pas sekretorių, kad pataisytų klaidą — ką mes padarēm! Na ir ką gi mes darysim neraszę, turėjom raszyt, nes kitaip neiszpūla. Todėl gi nuraszēm pas „Susiv.“ prez., kad prisiųstų 9 egzem. „Tėvynēs“, o pas „Susiv.“ sekretorių kad 6-am nūm. „T.“ tarp skaitliaus sąnarių padaryta klaidą pataisytų. Nors sekretorius pripazino, kad ne jo klaida ale spaustuvės, vienok patsai prizadėjo rupintis apie pataisymą; bet nū prezidento dar ir lyg szei dienai negauname reikalautų 9 egzem. 6 num. „Tėvynēs“, ir nežine kodėl jis nesiunczia. Todėl gi, baigdamas nors trumpai apraszyti tą musų nepasisekimą, kreipiūsi su pagūda ir praszymu pas virszinjkus „Susiv. L. A.“ ir meldziū jus, visų vardan idant teiktumetės teisų musų reikalavimą užga-

nėdinti.

Pagūdotas prezidente „S. L. A.“! meldziū Tamistos idant prisiustumėte 9 egzem. 6-to num. „Tėvynēs“ 97 metų, nes kitaip nekurie isz sąnarių, žinoma tie kurie mažiau supranta o daugiau nori zinoti, atsimes nū mus „Susiv.“ kūpos, ir ne dėl kokios kitos priezasties kaip tik dėl tos, kad negaunam laik. „Tėv.“, nes pertai jfe baimijas, kad ir posmertinės negalės gaut. Juk ir visiem žinoma, jog lietuviai daugiausia dėlto raszos prie „Susivienyjimo“ ir dėlto moka reikalaujamą į jį mokestį, kad gautų posmertinę; tai gi nēr nē padyvo, kad kartais pasitaikius kokiai periszkadai baimijas, kad negaus posmertinės ir nori nū „Susiv.“ atsimesti. Taip yra ir su musų kūpa, ir kaip musų kūpos adresas, nepilnai pakvitavotas „Susiv.“ organe, pertai nekurie isz sąnarių žinoma pakurstomi priesz „Susiv.“ baimijas. Tai gi dėl to dalyko kreipiūsi prie „Susiv.“ sekr.

Malonus sekretoriau „S. L. A.“! — Jau keletas mėnesių praėjo kaip praszėme Tamistos per gromatą, kad pataisytum musų adresą, nes tas ką organe padėtas neteisus, ba nepilnai paraszytas, ir pagal tokį adresą siuncziant kaip kada siuntinys prapūla, o kad kuris neprapūla tai pertai tik kad pacztorius pertaiso adresą. Na, ar negeriau būtų, kad jus patis tą negerą adresą gerai padėtumėte „Susiv.“ organe ir tada, kaip asz mislįju, daug geriau būtų, nes esant geram adresui „Susiv.“ organe, galima tikėtis, kad but gerai užraszomas ir ant bile siuntinio; na ir per gerai užraszytą adresą siuntinys niekadus neprapultų. Tad but gerai dėl musų, o dėl jusų ir, ba negautumėt bereikalingų gromatų. Taip gi ir tiem but gerai, kurie baimijas, kad dėl nepilnai pakvitavoto adresu negaus pos-

mertinės, o ir prieszam „Sus.“ nebutų prie to progos prikibti. Todėl-gi jei nenorite atmesti mūsų kūpos nū „Susivienijimo“, maloningai meldžiam jus, idant priėmę teisy mūsų adresą, teisingai pakvitavotumėte „Susiv.“ organe.

Liekamės su gūdone ir tikimės, kad teismus mūsų reikalavimas, kuris per gromatas reikalaujant buvo atmestas, dabar but išsklaustas.

Fridūdamas mūsų kūpos adresu, pasiraszau visų vardan kūpos virszinjkas.

R. Gaubas

P. O. Box 779

Traverse City, Mich.

P. S. Bedejūdamas apie mūsų nesisekimus buvau ir užmirszęs apie reikalingiausią dėl mūsų daiktą, beje apie konstituciją „S. L. A.“ Kas zin ar jau ji išėjo isz po spaudos ar da ne? Jei but išėjus, tai ir mum malonu butu, jį turēt, nes neturint konstitucijos kartais tik nesmagu daros ir prie „Susiv.“ prigulint. Per ką malonėtume, kaip galint greicziaus ją sulaukt.

Su gūdone R. Gaubas.

— *Waterbury, Conn.* Ne vienam ir isz „Vienybės“ skaitytojų gal teko girdēt apie szv. Kazimiero krautuvg Waterburyje, kurioje, kaip „Rytas“ garsina, dirba net keturi vyrai, apart vieno ką rokundas veda. Ir tie keturi vyrai visad tur pilnai darbo. Subatą gi atėjus tai ir penki tur pasiskubjt. Isz to reikia iszvest, kad ir pelnas nemažas tur but isz tokios krautuvg. Da metai atgal, kada pirkėjų buvo maziau jeidavo kaip koki mėnesį suvirsz per du szimtu dolerių. Atsitikdavo, teisybė, kad kitą mėnesį ir visai jokio uzdarbio nebudavo arba net ir skola pasidarydavo, — bet tai reti atsitikimai. Dabar-gi skaitlius pirkėjų gerai pasididino, bet pelno nejeina daugiau kaip \$20 kas mėnū.

Dėlto-gi skolos dabar jau ne pasidaro, ir nors pelnas ner taip didelis, vienok, kaip matoma, labai užtikritas. Iszties puikei viskas tur but vedama, jeigu kaip ant kārbo viskas stovi!

Nezinau kokiu tai budu pasitaikė, kad ant vieno susirinkimo draugystės szv. Kazimiero, kuri tą krautuvg užlaiko, buvo įneszta, kad iszrinkti naują gaspadorių krautuvg į vietą J. Baltruszio. Nespėjo szioks įneszimas iszeiti isz lupų jį užmaniusio kaip pasikėlė J. Szliuzinskas, vyriausias mėsos pjaustytojas (pardavėjas) ir taip pasakė: „Jeigu atstatysit J. Baltruszį, tai ir asz neeisiu dirbt“. Tokiu budu ir vėl likosi tas pats gaspadorius. Isz to asz nemažai nusidvyvijau, kad visa draugystė tur taip daryt, kaip viena ypata nori, nors nekuri ir ką neteisingo vedimė viso krautuvg reikalo patėmytų. Nekuri ir priezastį sziockeme atsitikime mato. Kur nevedė, mat, mislije, kad jeigu J. S. atsisakys, tada krautuvg turės subankrutyt!.. Pacziūti vėl bijosi, kad neturės tokio gero pardavėjo, nes jų moters giresi, kad jei perka ką už 10 c., tai gauna už 15c. vertės; — tai-gi tie ir bijosi kad tikt nepabėgtų nū jų toks gers pardavėjas!.. Uždėjus iszsyk krautuvg, pardavėjum buvo iszrinktas J. Priseviczius. Tas nemokėjo pigei pardūti, ir praėjus pusanturų metų — liko pavarytas, iszradus da net, kad jis vage ir tt. Asz, norėdamas isztikro dasiznot apie jo vagystą, klausinėjau vieno, kito ir dasizinojau, kad jis isztikro vogė, ne dūdamas perkantiem pilnai mierą. Zinoma, jis darė negerai, bet dėl ko jis taip darė, — nezinau, ir suprast negaliu, nes tūm jis ne dėl savęs, tik dėl draugystės naudą darė. Bet, kaipo apgaunantis pavienes ypata, per numazinimą mieros, jis ir turėjo but atstatytas,

jeigu sąnariam draugystės taip labai rupi teisybė. Kiti net dziaugesi, kad jis tapė atstatytas nū darbo, ir sako: „Jeigu dėl gero draugystės pavienes ypata skriaudė, tai tegul pats lieka be darbo“. Ir iszties, jau praėjo puse metų, kaip jis atstatytas tapė nū darbo, o ir szįdien netur da darbo, ir vargsta zmogus sykiu su szeimyna savo.

Vieną kartą, suėjęs su kele ta sąnarių draugystės užsiminiau, kad negerai padarė, jeigu J. Priseviczia atstatė, nes jis dėl draugystės buvo geras. Ant to gavau atsakymą: „Vai kam reik draugystei pinigų, kas mums isz to naudos, juk draug. ir taip pinigų tur iki valei“.

Asz misliju, kad su pinigais draugystei daug bėdos nebutų jeigu turētu jų ir daug. Juk galėtų pabudavot isz tų sale, kur but susirinkimai ir balei, nebrangu but padaryt ir skaitinyezią, o apaczj' to paties namo galėtu sav krautuvg turēt, jeigu visą namą atsakancziai pabudavotų. Kiek dabar pinigų iszsimoka svetimtaucziam už tai vis, galėtu likti tarp lietuvų. Juk szįdien mums pinigai baisiai reikalingi, o pasikti kas ant mus reikalų ne labai nor nei vieno dolerio.

Isz teisingos pusės imant, jeigu isz draugystės krautuvg vogs, tai nei pacziai draug., nei kitiems lietuviams isz to jokios garbės ne gal but. Taip asz misliju. Nezinau ką skaitytojas pasakys ant viso to vaterburiecių darbo.

Vaterburietis.

Myris Lietuvos ant kartoviu.

— *Wilkes-Barre, Pa. 22 Liepos.* Pirm negu iszreiksziu paskutinę adyną gyvybos, szįdien pakarto lietuvio, P. Veselkos, padūti ketinu jo kalbą isztartą paskutinę dieną priesz smertį t. y. 21 d., serejoj, su jo moteriszke kuri ji

atlankė, buk dėl atsisveikimo, atsivedus su savim 4 mergaites, dukteris jiedviejų, isz kurių penktoji ir vyriausioji 12 m., kaip minėjau N. 28 „Vien.“, yra iszsiusta į Philad. už vagystą, kur prabus iki plėny metų. Tarp kitko sztai jiedviejų zodziai. — Pati, sako į savo vyrą: „Asz tav nenoriu melūtie, nes jau tu eini mirtie dėl to pasakau teisybę — asz turiu keturis jaunikius, isz kurių vienas, M. S., tavo pusbrolis, manęs nori, — bet pasakyk mą, už kurio eitie tikrai, nes jie visi nieko netur, — prasigėrelei girtūklei?“ P. V. atsakė: „Tu visada sakei, kad vyrą užmumsz, tai asz gausiu 10; bet kad brolių užmumsztų (ant kurio Veselka sako buk jis daugiausiai kaltas jo smercei, t. y. Ves. szvogeris), tad asz daugiau neturiu, — tad gali dabar iszsirinktie isz tų 10 kuri nori, asz einu mirti, kas man rupi!“ Toliau kalbant P. V. jai sakė: „Juk tu zinai, kad tu ir tavo brolis esate priezascze szej mano smercei, ir dėl judviejų turiu mirti“. Tad ji atsako: „Ak, ką tu szneki, tu durnas esi!“ Užpyko už tai P. V. ir prie angliszkių reporterių, ir daugiau anglų pradėjo plustie ant savo paczios: — „O tu k...!“ ir draskytis sėdėdamas ant kedės.

Bet grįzszkim dabar prie szios dienos ir paskucziausios jo gyvybai! — Szįdien daug jis pripazino ir iszreiskė visas savo šlaptybes. — Jis sakė, kad jis nesibijo smerties taip labai, nes nenorėtų ant toliau gyventie su toke moteriszke, tik jam labiausiai gailą jo maziukių mergaiczių, kurios lieka vargšzēm siratom; kad jam jo szvogeris Pr. Sakalauckas, szįdien pripazinęs, kad kelios savaitės tam atgal, kada jis, Sak., grįžęs vieną dieną isz miesto, W-B., tū jūkais pasakęs namie vienam isz jaunikių jo paczios, Vinc. Kasperavicziui, buk girdėjęs, kad P. V. gauna

naują provą ir liks gyvu, — ne bus pakartas; tad szis bjaurusis mulkis pradėjęs gailėi verkti, kad negalės jau apsi-vestie su ta isztvirkėle motėriszke, kad neatima gyvybą jos pirmam vyrui. Smertis, sako, nėra baisi dėlto, kad žinas adyną ir minutą kurioi reiks numirtie. „Ogi kad manose, sako, užmuszą visai netikėtai, ir žmogus turi užbaigti gyvybą neprisigatavojęs ant smerties“. — Tą kalbėdamas, vis mislije laikė savo nedorėlę moterį ir taip toliau isztitarė: „Mat, mano paczei dabar gerai gyventi ir plaukiotie nedorybėse, it po tą upelį. — Ji dabar iszvaro ponevalei didesnes mergaites į miestą pas anglus elgėtautie, o pati sav užė laukdama mano smerties“. Mislydamas, apie myrį, paskutinę naktį sakė suvis nemiegojo, nes akyse jam stovėjo smertis.

Sziadien, 10 ad. pamatęs atėjusį „sherifą“, isztarė: „mano smertis jau atėjo, nesibijau to, tegul numirsztu asz nelaimingas, o tegul džiaugesi mano neprieteliai — pati su savo jaunikeis.“ Sherifas iszmieravo Ves. augsztį. Jis isznešė 5 pėdas ir 6½c. — P. V. atsisveikidamas su savo mergaitėm davė koznai po \$1,00 kuriūs tai pinigūs jam davė užveizdėtojas džėlos, p. J. Boland. — Ir vėl užsimislinęs isztarė: „Asz vakar priminiau savo tai niekszei, kodėl ji man siulė tūj' po provai nūdus dėl iszgerimo, ir asz jai atsakiau: „Ar tu tiki į Vieszpatį Dievą, kad nori manę užtrucitė?“ tad ji atsakė: „Visi taip sako, kam tav dabar dūtie kraują pralietie, ir gyvyba per žmones kad but atimta, ar ne geriau kad pats sav galą padarytum?“ — Sakau jum tikrą teisybę, kad mano pati yra priezascze szios smerties, nes asz melūtie nenuoriu ba einu ant smert“. — Pribuvus 9 ad. lietuvizkam kun. Balsevicziui, tapė atlaikytos

džėloj' miszios szv., iszklausė iszpažinties trecziu kartu szį nelaimingąjį ir prigatavojo jį ant smert. Ant galo da kartą, vedant ant kartuvių, „sherifas“ perskaitė popierą palie-pimo ir 10 ad. iszvedė surakytom rankom užpakalyj', isz džėlos, užlaipino ant tam tikrai pastatyto tiltelio kur priejė, kun. Balsevyczius perskaitė evangeliją ir prakalbėjo keletą žodžių į P. V., sakydamas: „Pergyvenai szius 42 m. savo prabėgusio amžiaus; ar tiki į Dievą jog tav bus atleistos visos tavo nūdėmės?“ P. V. atsakė: „Tikiu“. Kn. „Ar dovanoji ir atleidi viską savo neprieteliam?“ Ves. — „Dovanoju“. Po tam „sherifas“ užnėręs virvę ir užmovęs jūdą skepetą ant galvos, atdavė giltinei. Taip užbaigė gyvybę szis musų tautietis, ir atsisveikino su sze aszarų pakalne. Atsisveikino su vargais, bėdom ir nelaimėm, kur jau nebematys tos tai niekszės, ir jo kraujo geidzenczios moteries.

Pasarga. — Petras Veselka paėjo isz Lietuvos: Papeczių kaimo, Metelių parapijos, Seinų pavieto, Suvalkų rėdybos. Metų 42. Amerikoj' pergyvenęs 15 metų.

Neproszali bus paaiszkjtie ką buvo pripažinęs tuliem lietuviam priesz smertį, keliom sąvaitėm atgal. Sakė: „Iki laikui uzbonas vandenį nešza, taip tai ir su manim buvo. Asz mirsiu, bet neesu vienas kaltas nuszovimo Jūzo Kuprusевичzios, tik vien man viską yra isztaisius mano pati“, (kaip ir ką, tai neiszreiszkė). — Toliau jis pasakė visas savo gyvenimo slapybės. Priesz 15 m. kada gyvenęs Lietuvoj', jis susineszęs su sze jo moteriszke budamas pacziūtu su geros szirdies ir dore motere, t. y. žmogus budamas apsiavedęs į simylėjo į szę, buvuse tūkart merga. Per ilgą laiką jis gyvenęs su nabasznike pacze nesutikime, o szę mergą mylėjęs,

tankei dalydavęs jai pinigūs po 10 rublių, o pirmąją savo moterę skriausdavęs ir nemylėjęs. Buvęs, ką teisybė, vargis nog jaunų dienų, ir kartą atidavęs aną pirmąją savo moterę dėl užnūdinimo szei jo paczei. Jis iszvaževęs anksti rytą, žiemos laike, su savo draugais į girę, ir tai neko kito, tik vogtie medžių, kurie buvo jau sukirsti girioj'. Kada sugrižo vakarop namo jau jo moteris, ana vargūle nekūm nekalta, tysojo paszarvota ir szale jos du maziukai, gimę tą dieną, negyvi kudikėlei. Kada nuvezė nabasznikę pakavoti į Metelių kapines, tai klebonas nepriėmė ant kapinių, reikalaudamas paliudijimo nog vaito apie jos smertį, nes buvo jau daneszta kitų ypatų apie užnūdijimą. Tad, matydamas atdengtą piktadarystą, sprudo į užmarę po draug su sziadienine savo pacze.

Pribuvęs į Ameriką pirmiau apsistojo Shenandoah, kur ir apsiavedė su sze. Bet jiedvijų sutūktuvės jau buvusios nepasekmingos, nes per veseliję, susimuszus keliem tarp prisigerusiu, tapė paimti nelaisvėn jis, P. V., ir jo pasekėjei; ir iszbuvęs kalėjime 6 mėnesius. Po to grįžęs atgalios į Shenandoah, bet nerado savo paczios, nes ta buvo jau susineszus su kitu szvogeriu ir apsigyvenus Shamokin'e, kur pamaczius P. V. atsakė: „Asz tavęs nepažystu, ar tai tu nori butie mano vyru“? Bet po ilgam laikui, kada ją suspaudus bėda, ji vėl prie jo prisigerinus; jis jai dovanojė, ir dagyvenęs iki sziam laikui, kartaus smerczio. P. V. pripažino da buk jis nevogdavęs \$100, „bet, sako, vogdavau kur dažinodavau \$1000 ar \$500. Ir darydavau vis dėl paczios, kad jai įtiktie, ir kad ji turėtų geresnį gyvenimą“.

Atkreipk atydą ant szio visotu, Amerikos jaunoji gėntė,

kuri pagal szios szalies madą sūki prisigerindamas it ta laputė, mislydamas poron susitūktie. Pasiveizėk gerai savo ateitei. Sziadien meilei taikai zodį tai ar tai mėlynakei, mislydamas perleistie laiką linksmai ir laimingai. Bet kada tu taip sanprotauji, kada sūki tais meileis zodžiais; gal ta tavo, ateinanczio laiko ramumo dvaselė, mislina apie svieta ir jo platybę, mislina savo dvasioj' apie szimtus tokių kaip tu... O greicziau mislina apie savo pirmūsius numylėtinius. Tu gal esi tik dėl viso labo jai įrankiu. Dėlto mielas tautietie prisiveizėk szei P. V. giltinei ir apsvarstyk patsai sav gyvenimą tavo, koke bus ateitis ir kaip gyvesi su savo drauge. Ak mažai tokių rasime, bet panaszius kramtumus ir isz kitur girdime.

Su gūdone *Muzikėlis*.

PUSCZIOJE.

Mėnulis tartum cidabrinė lempa pakorinta dangiszkoje platumoje sėtoje milijonais blizganczių žvaigždėlių metė į visas puses kokią tai meilaujanczią szviesą, kuri ne szildė neapszvietė aiszkiai, bet, praskirdama kiek nepermatomą tamsą, pripildė platumas dangiszkas ir žemiszkas kokia tai nepermanoma saldybe.

Per pusczią trauke karavanas (trukis). Kupranugariai kilnoje galvas ir tiese plonus kaklus, rodos norėdami pirmutiniais pamatyti gaivinanti oazą, kur pasilės, arkliai parpe linksmai, o raiteliai gyviau tarp savęs kalbasi.

— Allachas mielaszirdingas! — tankei atkartoje vienas isz keleivių, nigeris iszpažintojas Mahometo, svyrūdamas ant augsztos kupros kupranugario.

— Kad tikt Visogalis laimintu mus kelionę! — girdėtis isz lupų balzgano veide europieczio kuris spaudže penti-

nais savo žirgą, ragindamas jį skubintis.

— Allah! Allah! Allah!
— murma arabai spausdami szautuvas rankose.

Paskui jūs zengė apkrauti kupranugariai, pakeldami sunkius neszuliūs, kuriūs daboje jūdi murinai (nigerei) stipraus ir didelio augumo, laikydami rankose ilgas durtuvas su asztrei smailytis galais.

Neszuliūse prikrauta keletas pudų sloniaus kaulo, už kuri mieste Aleksandrijoj' europėnai užmokės didelius pinigūs. Kaulai sloniaus — tai yra skarbas kožno aprikoniecziio. Už tajį jis gauna auksu ir gyvena puikai. Apart to nesza daugybes skurų tigriaus, laukinių jauczių; daugybes visokių augulių nežinomų Europoje ir delto turinczių augsztą prekę. Aplinkui, kiek akis sieke traukesi vieni tik tyrai kaip oceanas smiltinis, didelės puscziios, kuri nesza vardą Sahara.

Matyt jau didesnę dalį kelionės nuėjo karavanas, kadangi kas sykis labiau susilaiko ir visko tai akimis jieszko.

Į prieszakį iszjojo ant tigriaus plauko pánaszaus žirgo arabas ir prisiartino prie jójancziio ant milžiniszko kupranugario turko žilūse plaukūse.

— Mahmede — Ali, — isztarė — paklydome!... Ozas Radzi jau rodos turėtu but matyt....

Turkas tyla perbraukė per žilą, kaipo sniegas, barzdą ir, pratiesdamas deszinę ranką kurioje laikė kreivą jataganą, parodė ką tai tolumoje. Arabas paziūrėjo į tą szoną ir matyt kad ką tai mielo tenai patėmijo, kadangi linksmi suszuko:

— O Allachas, buk pagarbintas!...

— Oazą matai? — užklausė, prijodamas prie jo, europietis, bet nesulaukė atsakimo, kadangi susyk arklys jo paszoko ir rodos kulka, sprudo prieszakin, kupranugariai kaklus isz-

tiēsė ir linksmi zengė greičiau, o murinai iszmesdami augsztyn durtuvas, sukliko:

— Ozas Radzi! Ozas Radzi!...

Taip, buvo tai Ozas, kurio su nekantrumu lauke, paprastai, keleiviai. Neuzilgio ant tyro iki sziol ratmacziio apsi-reiszskė augsztos palmos, susiubavo lendrės, tarp žolės suklesdėjo, o upeliūkūse suzuzėjo czystas stiklinis vandū.

Kaipo paszėlę skubinosi visi gyvūliai prie tos žalios, tarp tyros puscziios, salukės, kur pasilsys ir pasidrutinimas laukė. Niekas dabar jų sulaukyt nestengė.

Susyk arklys europiecziio sustojo tartum įkastas, pastatė karczius ir matomai iszsigandęs pradėjo drebėt lyg drugio kreczemas. Nieko negelbėjo pentinai. Arklys parpė, iszskėtęs placziai sznerves. Taip pat darė ir arabo žirgas. Kupranugariai taip-gi susilaikė ir pradėjo į kruvą spaustis.

— Kas tai yra? — užklausė europietis žėizdamas pentinai žirgą savo iki kraujų.

Arabas tiktai ranka mostelėjo, kad tylėtų. Turkas, kuris iki sziol ramei sav sėdėjo ant kupranugario, paėmė į rankas dviliaupę szautuvą ir atlaužė gaidukus.

— Tigrius! — patyka isztarė jisai.

Ant to žodžio murinai, rodos karsztu vandeniu aplieti, pasislėpė po kupranugariais, kurie priklaupė ir, prisispaudę viens prie kito, padarė vieną didelį szmotą. Keletas raitelių veltu stengėsi sulaukyti iszgasdintus žirgus, kurie rodos paszėlę stojo piestu ir trypė.

Toje valandoje pasklido balsus riksmas arabo ir nutilo susyk. Tolumoje atsiliepė ant to lojimas szakalių. Szovis, kits ir treczias subildėjo.... ir vėl viskas nutilo.

Europiecziio arklys da labiau pradėjo drebėt, o arabo

žirgas su žaibo greitumu nudulkėjo per pusczią. Raitelio neturėjo jau.

— Kas tai yr? — paklausė europietis.

Turkas su žila barzda taisė isz naujo szautuvą, isz liaupų kurios da ruko dumai nū kaktik paleisto szuvio. Akise matytis nūganda. Aszara ritosi per veidą senelio.

— Nelaimingas Selimas! — isztarė. Tigrius jį sudraskė.

— Kaip tai?... kur?... kada?... — tokius klausimus uždavė europietis, negalėdamas tai vis greit suprast. Sakai tigrius jį sadraskė; juk asz kaktikt dabar su jūm sznekėjau?...

— Tigrius greičiau už žaibą pagriebe savo auką. Szoko, įleido savo nagus į jo kūną, nutraukė nū arklio ir pranyko tamsumoje nakties. Selimo ausis neiszgirs daugiau zodzių jo draugų.

— Bet tai haugu! Tai pajinga! — kalbėjo europietis ir bange ake dairėsi aplinkui.

Vaktūkis! ginklą į rankas!... — isztarė umai senasis. Kas jį priesz minutą sutiko gal tas pat ir mus pasiekti... Atsargumas!...

Ir karavanas stovėjo taip net per adyną, pakol arkliai ir kupranugariai neužmirszo baimę ir leidosi į tolesnę kelionę artyn prie oazo. Kada visas tas trukis pasijudino senasis ir vėl isztarė:

— Tigrius tūmkart viena auka užsigarėdino!... Laimė but mus, kad tiktai to vieno jam but gana....

Už adynos vėliau pastatė budeles, atraisziojo gyvūlius, uždegė ugnį ir ant žolės sugulė.

Arabo arklys parbėgo gailei žvenddamas.

Isz ryto trukis ir vėl leidosi į kelionę, tiktai Selimo nebuvo, o arklys jo ėjo liudnas be savo gaspadoriaus.

Isz praeites.

2000 m. — 1887 m.

— per —
Edvarda Belamy

Lietuviszkai iszguldė Sunus K.

Prakalba.

Collegija S h a w m u t,
Sekeija istoriszka. Boston'as,
28 grūdžio, 2000 m.

Paskutiniam mete, dvidešimto szimtmeczio, pasinaudojant isz visų gerumų to draugiszko surėdymo taip prasto ir logiszko, kad rodosi jis yra cziukuriu sveiko senso, sunku yra, beabejo, dėl tų, kurie ne studijavojo isz pacziios gilumos istorijos, perstatyt sav, kad sziaūdieninis surėdymas draugijinis visam savo pilnume, tur vos szimtmecinį gyvastį. Su didziausiu vienok pasitikėjimu, — yra tai faktas istoriszkas; — tikėta iki pabaigai veik devyniolikto szimtmeczio, kad persenus sistema ekonomiszka su visomis savo labiau iszsidūdancziomis konsekcijomis draugijinėmis, pasilaukys, gal but biski kiek pertaisytai, amžinai.

Kaip gi navatna ir iszties ne įtikėtina pasirodys, kad taip milžiniszka atmaina moraliszka ir materialiszka, kaip ta, kuri turėjo vietą, atsibuvo taip trumpo valandų! Sunku rasti geresnį patvirtinimą to, kaip toli lengva yra žmogui priprasti prie to viso, kas gali jo buvį pagerinti, nors tas pasigerinimas ir iki valandai jį apsi-reiszkimo iszrodė jam nieko daugiau nereikalaujantis. Tokis patėmijimas labiausia suramys užsidegimą reformatorių, kurie visą tą tikisi sulaukšę isz geradėjiūgos ateitės!

Mieriu mano apraszymo bus pagelbėti ypatom, norincziom geriau suprast apie kontrastus draugijinius, esanczius tarpe devyniolikto ir dvidešimto amziaus ir kuriūs per virsz baugiam paveiksle padū-

da per daug didis sausumas darbų istorizkų, pasakojančių apie tai. Pedagogizski persitikrinimai privedė autorių prie to, kad forma mokslizska yra, buk kas ne buk, visad sunki ir dėl to pasirupino jisai prie vertės mokslizskos pridurti pamokinimą apsakymo romantizsko, kuris, džiaugesi jisai vileze, ir patsai per save ne bus be jokio gyvenimo užimanczio.

Skaitytojas, kuriam žinomas yra gerai sziądieninės institucijos draugizskos ir sykiu jų pamatiniai mieriai, ras – gal but – paaiszkinius daktaro Leet'o per daug neteisiais, – bet ne reike užmirszi, kad dėl svezcio dro Leet'o buvo tai dalykai nauji ir kad szis apraszymas yra padūtas su tūm mieriu, kad ir skaitytojas pernesztu savo mislis į tolesnę ateitę.

Dar viena. Abelnu veiktematu rasztinjkų ir kalbėtojų, kurie garbino tą dvitukstantinę epoką, buvo teisingiau ateitė negu praeitė; kalbėta ne apie matomą jau vaisių, bet apie darbus dėl nuveikimo, visad ateitės, kada žmonija iszpildys savo puikę priderystę. Tas gana gražu, bet – pagal mano nuomonę – geriausiu punktu dėl drąsių manymų kas link iszsitobulinimo žmonijos ateinanczių tukstanczio metų – yra užmesti ake į praeitę, į darbus paskutinio szimtmečio.

O dabar autorius atidūda zodį Julianui West, viltije, kad szis apraszymas ras prielankius skaitytojus, kurie užimti įtalpa, atleis nekuriūs jo apsirikimus tame.

SKIRSNYS I.

Pirmą kartą iszvydau dienos szviesą Bostone, 1857 m.

— Ką jis szneka... — pasakysite – 1857 mete?... Jau czion tikt apsiriko... Norėjo turbut pasakyt 1957 mete....

Persipraszau, nėra czion jo-

kio apsirikimo. Buvo jau ketvirta po piet, 26 grūdžio, ant ryt po Kristaus gimimo, m. 1857 o ne 1957, kada pirmutinį sykį įtraukiau rytinį vėją Bostono. Galiu užtikrint skaitytoją, kad ir tūmet vėjas tasis turėjo tasis pat įptybes perverti perdēm žmogų, kurios jau czemos ir sziądien, mete gimimo Kristaus 2000.

Tokis mano tvirtinimas iszrodys tūm labiau navatnu, kada dadursiu, kad esu žmogus jaunas, iszrodantis ant trisdeszims metų tiktai. Ir visai nenusidyvjsiu, jei skaitytojas szvystels į kampa szi laikrasztį už tokį kvailą mano iszsitarimą. Vienok didei nūlankei užtikriu skaitytojui, kad visai neturiu ant mislies teisintis ir tikrumą mano tokio iszsitarimo pasistengsiu darodyt ant toliau. Jeigu tada galiu, tūm laik, tvirtint – su iszlyga, kad darodysiu teisybę – kad geriau žinau negu kuris isz skaitytojų, kada gimiau, tai velytina bus mą ir toliau traukti savo apraszymą. Kožnas mokintinis žino sziądien, kad pabai goje szio XIX to amžiaus nei civilizacija sziądieninė, net niekas, kas su ja turėtu kokį panaszumą, ne buvo, nors elementai, isz kurių ta civilizacija iszsirietėt turėjo, jau buvo pradėją fermentūtis. Vienok gi niekas tame laike neatsitiko tokio, kas but galėjęs permaitinti esanti tūm laik padalinimą draugijos ant keturių kliausių arba tautų, kaip geriau jas tiktų užvadyti, – kadangi skirtumas tarp kliausių buvo daug didesnis negu sziądien tarp tautų; – turim ant mislies padalinimą ant turezių ir pavar gelių, mokytų ir nemokytų. Kas lytis manęs, buvau turtin gu, taip gi ir mokytu; turėjau, mat, viską dėl laimės, prie kurios iszrinktiejie galėjo tikt darsiekti tūmet. Gyvendamas isztekliuje, už vienatinį užsiėmimą turėdamas tiktai visokius pasilinksminimus ir pasi-

smaginimus, pinigus ant to smiau isz darbo kitų, jokio at-mokėjimo nedūdamas draugijai. Mano gimdytojai taip gi ir jų pratėviai gyveno taip pat ir asz permacziau net tada, kad ir mano ainiai, jeigu turėsiu tokius, pergyvės lygei lengviai ir linksmai ant szio svieto.

Bet kaip gi galėjau gyventi nepatarnaudamas niekūm draugijai?... — užklauskite. Kokiu budu žmonės sutiko maityt ir užlaikyt žmogų, kuris, galėdamas dirbti, gyveno tinginiaudamas suvis? Atsakymas ant to sztai: Mano prosenis surinkęs buvo nekurią sumą pinigų ir isz to jo ainiai gyveno. Iszvesite isz to, kad suma ta turėjo but nepalygintinai didelė, kad neiszsektų, užlaikant tiek pakalenijų tinginystoje. Bet kas link to, tai apsiriks site. Isz pradzių suma ta buvo suvis maža. Po iszmaitinimo keletos pakalenijų tinginystoje, suma ta užaugo. Paslaptis iszdavimo be iszsekimo, szildymas be kurio rodytis gal sziądien jūku tikt; o vienok buvo tai iszmislumas sztukos, sziądien – ant laimės prapuldytos, bet kada tai iki augsztos pakelta tobulybės per musų prosenius o tai yra sztukos mokėjimo užkrauti sunkenybes nū vieny peczių ant kitų. Žmogus kuris tai darė, o buvo tai mieris, prie kurio visi stengė, gyveno – kaip sakyt – isz pelno savo kapitalo.

Paaiszkintie czion, kaip tūm laikinė sistema pramonės tai daleido, užimtu dabar mums per daug laiko. Pasakysiu tiktai, kad palukiai nū kapitalo buvo tai skyrius padotko amzino, uždėto ant iszdarbių žmonių, užsiimanczių iszmislu per žmones, kurie turėjo arba į tėvuniją atlaikė pinigų. Ne reike vienok mislyt, kad panaszus surėdymas, kuris mums, sziądien, iszsirodo nenaturalizsku ir besensiniu, ne buvo niekad kritikuotas per musų prosenius. Tiesdariai ir pra-

naszai nū seniausiu amzių stengėsi panaikyti palukius, arba nors sumažinti jų iki teisingesnės normos. Bet jų stengimasi nuėjo ant niekų, kas buvo po tiesai ir matoma taip ilgai, kaip laikėsi senovinis surėdymas draugijinis. Laikė, apie kurį raszau, tai yra antropusė XIX amžiaus, veik visur valdzios tai leido ir nesistengė panaikyt.

Norėdamas suteikt skaitytojui aiszkų paveikslą budo gyvenimo žmonių tame laike, o labiausia prietikius neturtėlių prie turezių, gal geriau padarysiu, jei palygysiu tūm laikinę draugiją prie milzinizskai didelio vežimo, prie kurio sukinkyta liko minios žmonių ir sunkei traukė tą vežimą per kalnūtą ir nelygų kelią. Vežėjum buvo badas, kuris nei ant valandėlės nedavė pasilsio, nors vežimas naturalizsku budu yrėsi labai iszlengvo. Apart surkumo traukti patį vežimą per ilgį taip sunkaus kelio, vežimas tas buvo pilnas keleivių, kurie niekad nū jo nenu-lipo, nors ir ant labiau kalnūto kelio užvaziūdavo. Sėdėnės vežime buvo pritaisytos puikios. Sėdint sav smagiai, augsztai pasikėlus nū dulkių didelio kelio, keleiviai galėjo gėrėtis puikiais paveikslais arba kalbėtis apie pavirsztinę vertę užkinkytųjų. Didelis buvo reikalavimas vietų ant vežimo ir keliaiviai smagei ginczijosi už taisy, nes kožnas stengėsi įgyti tokią ir užtikrint net ir savo vaikam. Pagal tiesas, priimtas ant vežimo, kožnas galėjo palikti savo vietą kam užsigeidė, bet tankei atsitikdavo, kad daugumas nusto-davo tokių vietų ant visados.

Nors jos buvo ir labai smagios, bet sykiu ir neuztikrintos, ir prie kožno netikėto susitrenkimo vežimo nekurie likosi iszmesti isz vežimo ir pūle ant žemės, kur be jokio atsiskymo turėjo įsikinkyt ir traukti vežimą sykiu su kitais. Su-

prantama, kad nustojimas vietos ant vežimo buvo laikoma už baisę nelaimę ir baimė nutoti tokios vietos dėl savęs ir dėl vaikų savo ar prietelių kabojų, nei baugus kardas arba tamsus debesys ant kožno, meliant tokiu budu vienatinį šezelį ant laimės keliauninkų.

Bet ar jie tikt savimi ir buvo užimti?... — užklauskite. Ar gi ir iszteklius, tarp kurio jie buvo, ne buvo jiems kartais priklaus, kada palygino savo padėjimą su padėjimu savo brolių ir seserų, įkinkytų ir kada suprato, kad savo sunkumu da labiau jūs vargina! ar ne turėjo jie gailesties kibirskitelės ant artimo, nū kurio skyrė tikrai turtas jų?

(Toliaus bus)

Naujos kningos.

Tetervinams burkūjant. Paviekslėlis. Raszė M. Radzevyčiūtė, Vertė Selimas; ir Kur trumpa, ten truksta. Kosminskio humoreska. Lietuniskai iszguldė Andrius. 1897. Spaustuveje Garso Amerikos Lietuvių. Shenandoah, Pa. Yra tai trumpi raszteliai. Pirmintis perstato kaip Simas Griezlys, girios sargas, užsrovė Andrių Sarionį, berną, kuris užsiimdavo vagysta ir suvaistiojo tulų moteris, kaip ir

paties Griezlio. Rasztelis gražus; lietuviszkas vertimas geras.

Antras perstato atsitimą tulo mokytojaus, kuris, nusidavus po padūtu laikrasztyje apgarsinimu, kur reikalavo mokytojaus dėl mokymo kokio tai pono vaikų, turėjo nesmagų atsitimą su auksinėm szukom. Isz pradzios eina kalba apie laikraszczius, kurių daugel priviso. Apraszymas gana jūkingas, nors nau dos jokios nėra isz to.

Dėvoniszkių kryžius. Kasztais kun. A. M. Miluko. 1897. Spaustuveje „Garso Amerikos Lietuvių“ Shenandoah, Pa. Padūda apie nekuriūs stebuklingus iszgydimus ypatų, turėjusių kokią ligą ir atkakusių pas tą kryžių, kad czion pasimelsti ir paskirti kiek pinigų Dievui ant garbės. Apie tokius atsitikimus padūti liudijimai tulų ypatų. Apraszymas sausas ir nūbodus.

Ant knigutės nėra padėta ar yra daleista per augsztesnę dvasiszką valdžę raszyt apie tokius stebuklus. Pagal gi nesenei iszdūtą per popiežių prisakymą apie jokus stebuklus, be daleidimo augsztesnės dvasiszkos valdzios (vyskupo), raszyti ir spaudyti negalima.

J.....s.

Dionizo Poszkos rasztai

(Tąsa)

2. Dumojimas ant senos Pilies Vilniuje.

Kur Tebai — Babilionas? nėra — jau prazuvo. Visas pasaulis jiemis stebuklingas buvo — Palmyras sutrupintas, vos ženklas matyti Arabų nemirtystę žadėjo laikyti.

Tarp gulyklų klajodams — atėjun isz tolo Klausiu kame? kur dingo? regint paczią ūlą — Senų amžių gailėsis szirdį tur suspaustą Ant kapo jūsų verkiu — dieną, naktį raudu. —

Tie amžiai dantis griež ant amžiaus senoviszko, Veltu gražių rėdyklų prapūlusiu jieszko: Nėr zenklo miestų didžiū — javus tenai sėja,

Laikas anūs sugriovė — trupinius nesų vėjai.

Ir tul nelaimę junti, griaun isz visų szonų, Sena Pili! gintuve! namai Jogelionų! Namai meilus! kuriūs asz macziau, tikrai geri Prapūlė! jūsų visų tobulybės nėra. —

Tu mums visad minėjai kiekvieną valandą Kaip tą kart kalavijais kirto Skitų sprandą, Kaip drąsius kryžiokus anie pergalejo, Kaip Pruts — Tyras — Duuojus jų saitus dėvejo.

Czion ragavo pakajaus sugrįžus isz karios, Didi vyrai — kareiviai — kur buvo už marlos. Czion Žemaitis, Lietuvys draugystėj' buvojo, Drauge giesmes pergales garsingai giedojo.

Dabar kad butis tavo su lenkais lyginta, Lygiai tu ir Tėvystė tavo sutrupinta. Kad ant lakszto pasaulės nėr lenkų, nei tavęs Kas tur taip kietą szirdį? kad ne but dusavęs?

Kad szale tavęs Nėris upė vadintoja Atves umai pas tave meilų keliautoją, Kur tu stovėjai dabar galės jis ilsėtis*) Dusaus! o gal bažnyczią toj' vietoj' uždėti.

Ta vieta — tos Tėvystės — atmink sunus gerus Bet užmirszk! tūs privylius... iszgamus... nedorus Kad (tokias piktadarystas matant) nepabėgtum Ir amžinai tos mūsų žemės neprakeiktum.

*) Sugriovė tą seną pilį gale 1794 metų.

3. Iszguldymas isz tu pacziu rasztu.

[Ant paszventinimo katedros Vilniuje 1801 m]

Kur Perkuną Olgerds ir Keistuts garbino, Kur ugnis negesintas Vestelkos degino, Kur afieras kruvinas par budą nedorą Ten macziau! tikram Dievui garbingą altorių. —

Macziau kaipo vyskupas su daugel kunijų Paszventino bažnyczią skaitant szventų knijų, O giminės krikszczionių meld be perstojimo, Mokintiniai Minervos klauso įsakymo.

Senų amžių beprotį — ženklą tamsios minios Sutrupose užverczia sprandą tur primyne; Nėra nūmonės, klaidos, prapūlė amžinai, Vieszpatie visagalis! tu valdai ir žinai.

Sugriuvime giminių varge musztis buvo Kad priesz tiesą pramonei su visu prazuvo Paslėpta baimė suimts! galiu sakyti Dieve! Tavo isztarmes negaliu matyti. —

Tavo namūs Vieszpatie! kiek viens atėjunas, Dūs garbę — puli ant kelių — nusilenks karunos Czion kareivis szarvotas — neprietelių ženklus Pakabins — ir pagarbins ir Dievą ir ginklus. —

Tu szviesus keliautojau, jei toj' vietoj' busi Ir jei priesz tą bažnyczią kada atsistosi, Par iszmintį sakysi: Lietuvai nėr gėdos Savo ženklą statyti prie Graikų pelė'o.

Nū szlovis tikrai tą mokinti vyrai Kas ant pietų prazuvo, tai ant sziaurės yra Rymas, Efez, Praxyteles, Rafols ir Bernini Teisei sakys, jog Vilniui stebuklai amžini.

(Bus daugiau.)

Bausmė,*Parasė vaikas.*

(Tąsa)

„Atdengkie nors veidą, parodyk akis tu! —
 O nei jau nereik! — ir taip tavę pažįstu: —
 Tie rubai, — ranka ta — jūdiejie plaukai tie —
 Pažįstu! — po jaisiais tos žibanczios akys
 Žiūrėjo, ar peilis į szirdį pataikys; —
 Jos kvapą jau mirsztantį linksmas suskaitė
 Jau viską matei — iksziol tau negana da? —
 Ha! — gyvas da asz, o tu nori iszvystie,
 Kaip mirszta nebviltyj' suklupus jaunystė?
 Tu nori regėti numirusį vadą? —
 Matysi — ir atsisveikysi su jūju —
 Palaukie da biskj! — žiurėk, — da kvėpūja! —
 Gerėkis!“ —

Neteko jau mirsztanczio kvapo,
 Labiaus da iszbliszko — jo lupos užkepo
 Ir spinduliu akys žėrėjo ligotu.
 O jai kad kardu kas į szirdį sudūtų
 Nebut taip skaudu, — greitai atdengė plaukus
 Ir jam ant krutinės parpūlė nelaukus.
 Sargai ją norėjo atimt' iszsigandę,
 Bet leisti turėj' visą jiegą iszbandę —
 Taip drucziai ji laikė tūs sąnarius mielus,
 Aplėbusi rankomis, plaukais apvėlus.
 „Neleisiu — dejavo — kol ne dovanosi, —
 Kol sopulio draskanczio nedažinosi.
 O! tu nežinai, kokį suteikiai skausmą! —
 Jis plėszyti szirdį ilgai nepaliaus mą,
 Bet jau prasidėjo, dabar jau geriaus mą!
 Jauti tu uždūtą nūg moteries opą, —
 Bet jiji mą trigubai szirdyje sopa:
 Lietuvė asz, — gyniau... Gerardą... kryžioką:
 Mergelės szirdis atrast prieszo nemoka; —
 Asz moteris — vyro kraujais tersziau kardą:

(Toliaus bus)

Mythai. pasakos ir legendos**Ziamaicziu.**

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta,
 vyresnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikalojaus
 gymnazijos Liepejuje (Kursze).

Lietuwiszkaizszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tąsa)

8. Kada karalius Ziamaiczių eldijoje norėjo vaziūti per vandenį, jam nėkadods nereikėjo vairo, nės eldija plaukė tykiai, net kada audra maiszė vilnis, ten linkon, kur karalius norėjo nuvaziūti.

9. Pylis, kurioje karalius Ziamaiczių gėbėjo buvoti, buvo subudavota isz geležies ir karojo augsztai ore.

10. Pylis karaliaus Ziamaiczių buvo pelkėmis apspista.

Per szitas pelkes ėjo szikszninis tiltas. Kada karalius per tą jį ėjo ar jojo, tai jisai pats isz savės susivyniojo užpakalyje jo. Anot kitų žmonių tiltas buk buvęs isz audinio, aksomo ar slonių kaulo.

11. Kada karalius Ziamaiczių dar tebevieszpatavo ant savo žmonių, visoje szalyje traukėsi isz vienos vietos į kitą tiltai isz szikszių ar gelumbės, kurių pajūsai buvo isz slonių kaulų. Tiltai buvo visi augsztai ore.

12. Prie durių, kurios ėjo į pylį karaliaus Ziamaiczių, stovėjo szū ir gaidys isz aukso, kurius Ugnėgavas ir Ugnėdrakas buvo nukalę. Kada koks neprietelius rengėsi traukti priesz karalių Ziamaiczių, tai szū lojo, o pagal gaidžio giedojimą karalius galėjo atspėti, ką reikia daryti, idant neprietelių pergalėti.

13. Ant kalno pas Karteną kitą kartą yra didelė pylis stovėjusi, kurioje karalius Ziamaiczių turėjo savo buveinę. Pylis buvo aplinkui aptekusi vandeniais. Kalnui ne augsztam ėsant, vilnys vandens plakė beveik į sienas pylies. Vandenyje laikėsi tris baisiai didelės žuvys. Szitos žuvys tarnavo karaliui Ziamaiczių: jos sergėjo taip gi jo pylį, taip jūg nės prie jos negalėjo prisiartinti. Kada karalius Ziamaiczių dingęs ir pylis nuskendusi buvo, vandū nutekėjo ir netolymais kalno padarė prudą, kurs dar sziądien ten matomas yra. Prude dar sziądien viena isz žuvių užsilaiko. Žuvis ėsanti taip didelė, jūg ji sverianti aplink szimtą svarų. Tankiai buvo bandoma žuvį pagauti, tacziaus iktūlaik veltū, nės žuvis sudraskiusi yra kožną tinklą, kuriame ją norėjo pagauti. Dar dabar mato baisingę žuvį tankiai nakties mete iszplaukiant ant pavirszio prudo.

14. Pylis, kurioje karalius Ziamaiczių pas Kalvariją gyveno, buvo isz visų pusių prieinama. Bet jeigu kas artinosi prie pylies su nelabu mieriu, tai atsitikdavo, kad jis staigu turėdavo sustoti ant kelio užkerėtas. Tūmet kas-nors ateidavo isz pylies ir paklausdavo, ko jis ateinąs. Taip užkerėtasai, idant iszsivadūti, turėdavo tada pasakyti, ką jis turėjo omenyje. Potam toksai budavo nukorotas už savo nelabą mierį, tada užkerėjimas atsivalnydavo.

15. Karalius Ziamaiczių gyveno pylyje isz akmens: jis toje vazinėdavosi po orą.

16. Žirgas, ant kurio karalius Ziamaiczių gėbėdavo joti, turėjo sparnus, taip jūg ans nėszdavo jį per orą, kur link jis nukakti norėdavo.

17. Karalius Ziamaiczių gėbėdavo ant dvigalvio arelio jodinėti per orą.

18. Vezimą karaliaus Ziamaiczių traukdavo ugnies žirgai.

19. Orinį vezimą karaliaus Ziamaiczių areliai traukdavo.

20. Karalius Ziamaiczių lėkdavo per orą auksiniame vezime, kurį traukdavo areliai.

21. Kad karalius Ziamaiczių norėdavo nusidūti isz vienos vietos į kitą, tai jis tatai atlikdavo oro vezime, kurį traukdavo szeszetas oro žirgų.

22. Karalius Ziamaiczių oru lėkdavo įpatingame vezime: tasai mat buvo padirbtas isz žverikailių ir asztūnetas ugninių žirgų traukdavo jį.

23. Kardas, kurį karalius Ziamaiczių gėbėdavo neszioti, buvo gyvatė.

24. Kada karaliui Ziamaiczių prisieidavo vesti vainą, jis pasiūsdavo savo oro žirgą, kurs turėjo galvą žmogaus azūt

arklio, į sodžius Žiamaiczių. Žirgas visur suszaukdavo kareivius, tie jie susėdavo, kiek jų nebutu, ant jo ir žirgas tada neszdavo jų sukurio greitumu per orą ant musziavietės.

25. Kad vieną kartą įvyko muszis tarp Žiamaiczių ir jų neprietelių, karalius Žiamaiczių apsisupo savo skraiste, kuri turėjo įpatybę padaryti jį nematomu, tada jis užsėdo ant savo orazirgio ir pasikėlė į debesius augsztyn, idant išsznipinėti stovyklą neprietelių. Tai padaręs, jis sugrįžo atgal, davė saaviems kareiviams naudingiausią stovėnę ir vedė savo kariūmenę ant pergales.

26. Karalius Žiamaiczių buvo labai karžygiskas ir pergaledavo visūmet neprietelius musziūse. Na gi vieną kartą atsitiko, kad karalius nebuvo namie, kada į didelį muszij isztiko Žiamaicziai su savais neprieteliais. Žiamaicziai nebuvo muszyje laimingi ir buvo arti isznaikinimo, kaip sztai umai karalius Žiamaiczių su pasiutusiu greitumu atszvilpė ant savo žirgo per orą. Kada jis buvo virsz neprietelių kariūmenės, jis žiamyn numetė ant tosios akmenį, kurs šuskilo į tukstantį szmotų: kožnas szmotas užmuszo vieną neprietelių. Žiamaicziai tai iszvydę, pagriebė akmenius ir metė jų į neprietelius: kožnas akmū užmuszo vieną neprietelių kareivį, taip jų visa neprietelių kariūmenė tapė sunaikinta.

27. Tarp Kretingos ir Darbėnų stukso kalnas, kuriame randasi urvas: pro kalną sravena upelis, kurs keliose vietose turi raudoną vandenį. Urvas ir upelis, sako, prasidėję isz szitokio atsitikimo. Vieną kartą didelis muszis įvyko tarp Žiamaiczių ir jų neprietelių. Karalius Žiamaiczių buvo savo stovėnę paėmęs ant paminėtojo kalno. Kada neprieteliai tai patėmyjo, jie szaudė smarkiai didelėmis bombomis į karalių. Rods bombos į jį nepataikė, bet jos ismego į kalną ir tiek žiamių nuplėszė, jųg dideli urvai pasidarė. Isz neprietelių kraujo, kurs tapė szitame muszyje pralietas, pasidarė upelis, kurs dar szįdien keliose vietose turi raudoną vandenį.

28. Vieną kartą Žiamaicziai vedė sunkią vainą su savais neprieteliais. Kada parėjo į muszij, karalius Žiamaiczių užsilipo ant savo auksinio sosto, kurs buvo augsztai ore. Potam jis szvytravo su savo raganiszka lazda, isz kurios trucksmingos perkunijos ir spindinti žaibai trankė žiamyn ant neprietelių kariūmenės, taip jųg visi neprieteliai tapė isznaikinti. O isz jo Žiamaiczių nei vienas žmogus nebuvo pūlęs muszyje.

29. Kada karalius Žiamaiczių traukė į karę, tai jis prisidirbdavo kareivių tūmi, kad jis maiszą avizų iszbarstydavo: tada isz avizų grūdų pasidarydavo kareiviai, kurių neįstengė joks neprietelius atstovėti. Po muszio žalnieriai vėl dingdavo.

30. Palociuje karaliaus Žiamaiczių užsilaikydavo Smėja (gyvatė). Kada gi ans nedūdavo tajai ganėtinai valgio, tai ji anam myrį atgabeno.

31. Karalius Žiamaiczių yra traukęs į daugelį muszių, bet jis nekados netapė apveiktas. Tiktai paskutiniamjame muszyje jį neprieteliai pergaledo. Isz to jis taip susirupino, jųg veikiai nepoilgam pasimirė. Jis tapė palaidotas, bet nekš nežino, kur tas įvyko, nės žmonės, kurie jį buvo palaidoję, iszmirė, kaip tiktai jie buvo namon sugrįžę.

32. Netolymais Slaveiczių randasi szale vieno medžio maza dūbutė; kaip pasakoja, ji kitą kart pasidariusi yra, kada karalius Žiamaiczių toje vietoje nugrimzdo į žiamę.

33. Po dideliu akmeniu, kurs pas Kretingą guli ant lauko, esąs karalius Žiamaiczių palaidotas. Kartkarcziais esą

matyta, kaip naktį apie tą akmenį liepsnos dega.

34. Didysis akmū, kurs guli pakeleje isz Plungės į Kalvariją, dengia kapą karaliaus Žiamaiczių.

35. Kada karalius Žiamaiczių buvo numiręs, jis tapė idėtas į auksinį karstą (grabą) ir tad karstas su lavonu tapė pagramzdintas į vieną pelkę.

36. Karalius Žiamaiczių yra kritęs karsztame muszyje ir tapė palaidotas kalne pas Kalvariją; jo kapą dengia akmū.

37. Karalius Žiamaiczių vieną sykį yra dingęs su savais vajokais smilezių pustynėje.

38. Kada karalius Žiamaiczių, kurs neprietelius visūmet buvo pergaledęs visūse musziūse, buvo numiręs, isz jo kaukūlės padarė bugną ir isz jo žastkaulių bugno smogtuvus. Kada tą bugną muszyje bugnydavo, tai neprieteliai. Žiamaiczių begdavo szalin. Na gi vieną kartą Žiamaicziai turėjo kariauti priesz smarkiai didelę kariauną Szvedų; savo suspaudoje jie taip drucziai muszo į bugną, jųg smogmedžiai sulūžo ir kaukūlė subyrėjo. Rods Žiamaicziai pergaledo szitame muszyje, bet ilgainiui negaledo be bugno beatstovėti neprietelius, taip jųg jie tapė pamuszi.

39. Kada ant Žiamaiczių vieszpatavo jų karalius, žvakės baznycziose nekados negeso, bet kada jisai pragaiszo, jos daugiaus nebedegė. O tą dieną, kada jis vėl sugrįžsz, žvakės pazios isz savęs vėl pradės degti.

40. Naktį priesz Jonines, ir tai ant dvylikos dziegoriaus, mato baltą debesį nū žiamės pasikeliant į dangų. Ant szito debesio karalius Žiamaiczių, kurs tapė užkeiktas į kalną, vaziūja kasmet augsztyn į dangų ir praszosi Dievo, kad jį iszvadūtu.

41. Vieną kartą karalius Žiamaiczių pasirodė vienam piemeniui, kurs arti Vilniaus ganė savo bandą. Jis pasirodė kaipo gražus, geltongarbanis jaunikaitis, bet ant jo veido atsimuszo gilus liudnumas.

42. Pirma negu karalius Žiamaiczių pragaiszęs yra, jis saviszkiams pasakė, kad jis kūmet-nors vėl sugrįžsz, bet tada, kada saulė apipiecziais stovės sziaurėje.

43. Karalius Žiamaiczių su savais kariūmenės vadais dūdasį sykį kas penkis metus matyti ant dangaus.

44. Pasakoja, kad karalius Žiamaiczių laikas nū laiko vaziūjās ant balto žirgo per orą, idant pamatyti, kaip einasi ant žiamės, ir pagal tai nuspręsti, ar laikas po sugrįžimo veikiai bus iszšipildęs.

45. Vieną kartą baisus muszis buvo musztas tarp Žiamaiczių ir jų neprietelių. Viduryje kovos aniolas isz dangaus atėjo ir pakvietė karalių pas Dievą. Tada visi Žiamaicziai tapė iszkapoti.

46. Nekurie žmonės yra matę karalių Žiamaiczių ant dangaus jo karaliszkaime aprėle, su auksine karuna ant jo galvos. Jis buvo vadu didelės kariūmenės.

47. Dar nėra taip labai seniai, kaip vienas huras matęs yra, kaip dangus atsidarė ir karalius Žiamaiczių augsztai ore su savais kariūmenės vadais linksminosi kovos loszomis.

48. Viename kalne pas Kretingą randasi milžinas bei kiuržas. Kiuržas triusiasi apie kardą isz akmens. Kad jis turi kardą gatavą, jis padūda tajį milžinui, kurs iszmėgina, ar drutas yra gana. Iksziūlaik joks kardas neiszturėjo pajiegos milžino, milžinas kožną sulauzė. Bet kada kiuržas bus pagatavyjęs tokį akmeninį kardą, jųg milžinas negalės dau-

giaus jį perlaužti, tada karalius Žiamaiczių vėl pareis ir kiuržas jam padūs kardą. Tada karalius ves savo vajokus ant pergales ir iszmusz su szitūmi kardū neprietelius Žiamaiczių.

49. Karalius Žiamaiczių miega viename kalne, jo barzda apaugo jam szimtą sykių aplink kuną. Kada barzda karalių bus apsukusi dar szimtą sykių, tai karalius pabus isz snudumo, iszeis isz kalno ir valios neprietelių Žiamaiczių.

50. Tarp Kretingos ir Kartinos yra maži krumynai; ten sako karalius Žiamaiczių galą gavęs su raiteliu tuntu. Apie vidunaktį negyvi karzygiai iszeina isz savo grabo ir mankosi kovoje. Vajokai yra liepsnūti pavidalai, karalius buna baltai apsirengęs, jis raitas joja ant balto žirgo. Kada dziegorius iszmusza vieną, vajokai bei karaliaus vėl atsijieszko savo kapus ezaukdami – ura! ir balsiai rékaudami: „Veikiai laikas iszsipildys, kada mes vėl pareisime!“

51. Vieną vakarą ėjo mergina isz Kretingos pro aną kalną, kur sako karalius Žiamaiczių užsilaikęs. Mergina patėmyjo duris kalne, kurių ji nėkados pirmiaus nebuvo macziusi, ir kada ji buvo duris pravėrusi, ji iszvydo auksinį palocių priesz savę, į kurią mergina įėjo. Vienoje grincioje palociaus buvo karalius Žiamaiczių ir mergė, kuriedu merginos praszė, kad ji stotu ant jų tarnystos. Mergina buvo ant to gatava. Potam ją gerai pavaiszingę ragino, kad gultu į lovą. Ant rytojaus mergė liepė merginai, kad bonką, kurioje buvo sutersztas vandū, iszpiltu lauke priesz kalną. Kada mergina buvo iszėjusi isz kalno, ji iszvydo su padyvu, kad ji rankoje belai kanti auksinę bonką, pripildytą vynu, ir kada mergina vėl norėjo sugrįžti į kalną, ji durių nebesurado. Merginai kito nėko neliko daryti, kaip grįszti atgal į kaimą. Bet kaime buvo viskas atsimainę, ir nėkas jos daugiau nepažino, kaip ir merginai visi žmonės buvo svetimi. Ant galo pasiaiszkino, kada mergina savo vardą pasakė, kad penkiasdeszimt metų atgal mergina tolygaus varcho buvo iszėjusi isz kaimo, bet ne buvo ten besugrįžusi. Tokiu budu mergina buvo penkiasdeszintis metų kalne iszbuvusi ir tarėsi tiktai vieną naktį ten perleidusi esanti.

52. Viename muszyje, kurs tarp milžinų ir Žiamaiczių buvo įvykęs, Žiamaicziai buvo arti pūlimo, net jų karalius buvo jau drąsos prastojęs. Sztai vienam isz kareivių karaliaus įpūlė į galvą gera patarmė. Jis mat nukirto vienam paimtam milžinui galvą ir taję užsidėjo. Potam jis pasiēmė vandantį Žiamaiczius ir vedė tūsius dar syki į kovą. Jis įsismerkė į kariumenę neprietelių, o szitie, kada iszvydo nudūtą milžiną priesz savę kariaujant, parėjo į mislį, jųg nėkurie isz jų esą jųs suvylę ir esą perėję prie neprietelių. Todėl jie praszėsi taikos.

Kada neprietelius buvo sukultas, karalius Žiamaiczių su rinko saviszkius aplink savę ir gudrųjį kareivį praminė savo įpėdiniu. Bet milžinai buvo nugirdę, jųg jie tapę pergaleti per kytrumą. Todėl į trumpą laiką jie užpūlė ant Žiamaiczių ir visus iszgalabyjo. Jau buvo jie prisiartinę prie pylies, kurioje karalius Žiamaiczių laikėsi su savais geriausiaiis vajokais. Kada tasai iszgirdo neprietelius prisiartinant, jis smarkiai koja sutrepsėjo į aslą. Sztai pylis su karaliumi ir jo vajokais nugrimzdo prie balsių trunkymų perkunijos. Bet karalius nėra numiręs, ale po žiame jis mankina savus vajokus be perstojos į kovą, iki tiejie įveikti galės visus neprietelius ant svieto.

53. Vieną kartą vienas buras isz Kretingos ketino vežti bulves (roputes) į turgų. Kelias ėjo per vieną kalną, kuriame, kaip pasakoja, randasi karalius Žiamaiczių. Kada buras buvo privaziavęs prie kalno, jis vaziavo, nei nepatėmydamas, ne per tajį, bet įvaziavo į kalną, nės tasai buvo atsidaręs. Umai buras privaziavo prie auksinio palociaus, kuriame buvo karalius ir daugelis jojo isztikimųjų. Buras sustojo. Vienoj akimirkoje suėjo kiuržai ir bulves kraustė laukan. Potam jie burą nuvedė į kamara pilną aukso ir ragino jį, tegul jis imasi tiek aukso, kiek turgaus prekė isznesza, bet nėkaip ne daugiau. Buras gi vienok turėjo buti paėmęs daugiau, negu jam pripūlė, nės kada jis ketino isz kalno iszvaziūti ir jau buvo pribuvęs prie iszeigos, szalys kalno susikulė viena į kitą ir nuspaudė jį.

54. Karalius Žiamaiczių buna su savais vadais viename kalne pas Kretingą. Jis sėdi su taisiais aplink stalą, visi geria vyną: mergė jiems paslugavoja. Pro kalną teka upelis. Kada tasai bus iszdžiuvęs, baisi karė pakils; muszyje tiek kraujo bus pralieta, jųg visas upelis papluks kraujais. Žiamaicziai szitame muszyje pateks į arsziausia suspaudą. Bet kada jų bėda bus didžių didziausia, kalnas atsidarys, karalius Žiamaiczių isz jo iszeis laukan, pagelbės su savais vadais prispaustiems ir ves kariumenę Žiamaiczių į pergale.

55. Viename kalne pas Kretingą sėdi karalius Žiamaiczių ant auksinio sedlio, aplink jį yra septyni jo vadai. Karalius ir jo vadai yra giliai sunigę. Bet jie nevisados miegos: kalne, mat, yra mažas pauksztukas, kurs be paliopos galanda savo snapą į kalną. Tą dieną, kada pauksztis bus padaręs skylę kalne, taip didelę, jųg vyriszkiis galėtu pereiti, karalius Žiamaiczių ir jo vadai prabus isz miego: tada jis su taisiais iszeis isz kalno ir įsteigs didelę karalystę.

56. Karalius Žiamaiczių buvo danguje ir ant žiamės, dabar jis nori matyti, kaip iszrodo viduje žiamės. Todėl jis grimzta su savo pylimi isz akmens vis gilyn ir gilyn į žiamę; jau jis yra priėjęs žiamiausiajį galą žiamės. Dabar gi jis pradės grįžti atgal. Laikas, kur pylis vėl ant pavirszio žiamės iszkils, trauksis taip pat ilgai, kaip ans, kur ana į žiamę grimzdusi yra.

57. Po dideliu akmeniu, kuri matome pagal kelią, einantį isz Plungės į Telszius, guli skarbas karaliaus Žiamaiczių.

58. Ant dugno Plotėlių azero guli skarbas karaliaus Žiamaiczių.

59. Kalne pas Kalvariją guli skarbas karaliaus Žiamaiczių. Buvo mėginta tajį iszkelti, bet visas darbas yra veltū buvęs, nės dugnas taip yra kietas, jųg į tajį negalima įsigauti.

60. Karalius Žiamaiczių yra užkasęs savo skarbą, kurs buvo labai didelis, bet nėks nežino, kur tai įvyko. O karalius skarbą dėlto yra užkasęs, kad jis, sugrįžęs atgal, turētu ganėtinai daug pinigų, pasisamdyti kareivius.

61. Netolymais Bubių, Szaulių paviete, guli augsztas ir skardus kalnas. Szitame kalne raudasi didelis skarbas karaliaus Žiamaiczių. Skarbą saugo du szuniu su vis nepaprasto budo.

Dar nėkam nepasisekė skarbą iszkelti, nors to labai pageidauta. Kalnas mat yra nelaimės kalnu, ir kas ant jo užlipęs yra, ar ant jo virszunės negyvas sukriuszto, ar sziaip jį kokia nelaimė patiko, nės pastojo kurezu, aklu ar raiszu.

(Toliaus bus)

